

Dosarul nr. 2ra-1067/23
2-22070485-01-2ra-31072023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (Jud. Iu. Hîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud. I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton)

Î N C H E I E R E

17 ianuarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă

Aliona Donos

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandra Placinta împotriva lui Ion Vacarencu cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor,

împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco și s-a menținut hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești,

c o n s t a t ă :

La 20 mai 2022, Alexandra Placinta a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Vacarencu cu privire la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXX XXXXX, în mărime a câte 1500 de lei/lunar, până la atingerea majoratului de către copil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, începând cu luna noiembrie 2009 și până în luna septembrie 2020 a concubinat cu pârâtul Ion Vacarencu, în rezultatul căreia au un copil minor XXXX XXXXX, născută la data de XX XXX XXXX.

A menționat reclamanta că, la început relațiile familiare erau normale dar ulterior au început a deveni dificile, iar de mai mult timp ei nu mai locuiesc împreună devenind doi străini.

A specificat reclamanta că, Ion Vacarencu nu achită nimic pentru întreținerea copilului din care motiv a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXX XXXXX, în mărime a câte 1500,00 de lei lunar, până la atingerea majoratului de către copil.

Prin hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, acțiunea înaintată de către Alexandra Placinta, s-a admis. S-a încasat de la Ion Vacarencu, în beneficiul Alexandrei Placinta pensia pentru întreținerea fiicei minore XXXXX XXXXX în sumă fixă a câte 1500,00 de lei/lunar, din momentul înaintării acțiunii civile în judecată 20 mai 2022 până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Ion Vacarencu taxa de stat în Bugetul Statului în mărime de 540,00 de lei (f.d.25).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 15 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.28), Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco a declarat apel nemotivat (f.d.29), iar la 11 noiembrie 2022 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 14 iulie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării de la Ion Vacarencu în beneficiul Alexandrei Placinta a pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 1500,00 de lei/lunar, prin care să fie emisă o nouă hotărâre prin care să fie dispusă încasarea pensiei în cuantum de 1333,60 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență judiciară proporțional pretențiilor respinse (f.d. 45/48).

Prin decizia din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco și s-a menținut hotărârea din 14 iulie 2022 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești (f.d. 64; 65/71).

Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând circumstanțele cauzei și motivele invocate în cererea de chemare în judecată, în coraport cu normele juridice ce guvernează speța, a apreciat ca fiind corectă soluția instanței de fond privind încasarea din contul lui Ion Vacarencu a pensiei de întreținere pentru copilul minor XXXX XXXXX, născută la data de XX XXX XXXX, în mărime de 1500,00 de lei, lunar de la înaintarea acțiunii în judecată la 20 mai 2022, în condițiile în care domiciliul copilului minor este cu mama, Alexandra Placinta, iar potrivit reglementărilor legale ambii părinți sunt obligați la întreținerea copiilor lor minori.

La fel, instanța de apel a menționat că, potrivit dispozițiilor Codului civil, regula în materia obligației de întreținere este aceea a executării în natură. Astfel, îndeplinirea obligației în această modalitate presupune ca fiecare dintre părinți să pună la dispoziția copilului alimente, îmbrăcăminte și alte produse, conform nevoilor rezonabile, ceea ce necesită o bună cooperare între părinți.

Cu referire la prevederile art.9 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a relevat că, instanța de fond în temei legal a considerat oportună stabilirea obligației de plată a pensiei de întreținere pentru copilul minor lunar în sumă bănească fixă în mărime de 1500,00 de lei.

Or, în această privință instanța de judecată are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredințat în mod legal, și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

În acest context, instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute argumentele apelantului potrivit căruia instanța de fond eronat a stabilit pensia de întreținere într-o sumă bănească fixă în mărime de 1500 de lei/lunar, or, materialul probator denotă despre faptul că apelantul nu participă cu mijloacele financiare în scopul întreținerii copilului minor, iar reclamanta întâmpină dificultăți, deoarece pârâtul participă în măsură insuficientă cu bani și alte bunuri necesare copilului în plina dezvoltare. Totodată, ținând cont de faptul că minimumul de existență a unui copil stabilit de Biroul Național de Statistică nu prevede și cheltuielile necesare pentru dezvoltarea unui copil, cum ar fi: procurarea cărților, frecventarea numitelor secții sportive sau creație, ect., activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului, deopotrivă păstrându-se pe cât este posibil nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, soluția primei instanțe cu privire la încasarea pensiei de întreținere într-o sumă fixă de 1500,00 de lei/lunar este corectă și justificată, iar pensia de întreținere în mărime de 1133,60 de lei solicitată de pârât/apelant, ar prejudicia substanțial interesele copilului minor.

În acest context, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere pentru copilul minor ce urmează a fi încasat din contul apelantului/pârâtului din motivele indicate mai sus.

Referitor la celelalte argumente ale apelantului, instanța de apel le-a respins ca fiind irelevante cauzei în contextul celor indicate supra, or, argumentele instanței de fond, fiind apreciate în ordine de apel, își găsesc justificare absolută atât de fapt, cât și de drept.

Subsecvent, instanța de apel a constatat că instanța de fond just a încasat de la Ion Vacarencu taxa de stat proporțional cerințelor admise din acțiune și a respins cerința pârâtului privind încasarea cheltuielilor de asistenta juridică, în conformitate cu prevederile art.94, art. 96 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

La 29 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.81), Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, în partea încasării din contul lui Ion Vacarencu în beneficiul Alexandrei Placinta a pensiei de întreținere pentru copilul minor în mărime de 1500,00 de lei/lunar, cu emiterea unei decizii noi în această parte privind încasarea de la Ion Vacarencu în beneficiul Alexandrei Placinta a pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXX XXXXX în mărime de 1133,60 lei/lunar, precum și încasarea cheltuielilor de judecată din contul lui Ion Vacarencu în folosul Alexandrei Placinta proporțional pretențiilor respinse de instanța de fond.

În susținerea recursului, s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și în instanța de apel. Suplimentar, s-a menționat că hotărârea instanței de fond și decizia instanței de apel urmează a fi casate parțial de către instanța de recurs, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a cererii de chemare în judecată, din considerentul că instanțele inferioare la emiterea hotărârilor contestate au interpretat și aplicat eronat legea, concluzionând că prin încasarea pensiei de întreținere în mărime de 1133,60 de lei vor fi prejudiciate substanțial interesele copilului minor XXXX XXXXX.

În acest sens, recurentul a relevat că, constatarea prejudicierii intereselor unei persoane nu poate avea loc pur și simplu, acest fapt urmează a fi probat în modul stabilit de lege. Or, la materialele cauzei nu se regăsesc documente probatorii a cheltuielilor de întreținere pentru copilul minor Nicoleta Vacarencu.

A mai invocat recurentul că, instanța de apel a reținut că minimumul de existență a unui copil stabilit de Biroul Național de Statistică nu prevede și cheltuielile necesare pentru dezvoltarea unui copil cum ar fi: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc., activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului, deopotrivă păstrându-se pe cât este posibil nivelul anterior de asigurare materială a copilului. Însă, recurentul consideră declarative aceste argumente, deoarece intimata Alexandra Plăcinta nici nu a invocat, în susținerea pretențiilor sale, despre faptul că copilul frecventează activități extrașcolare și nici nu au fost prezentate probe care să ateste cheltuieli mai mari pentru întreținerea copilului.

Astfel, a considerat recurentul că instanța de apel a interpretat eronat aceste prevederi și anume, în detrimentul recurentului, or, acesta are drepturi egale împreună cu intimata la creșterea și educarea copilului, considerând că suma de 1133,60 de lei este una suficientă și rezonabilă, ce acoperă partea sa de obligație pentru întreținerea copilului.

Suplimentar, recurentul a afirmat că la starea materială se includ și condițiile de trai de la domiciliul copilului, însă, reparațiile și îmbunătățirile aduse bunului imobil în care locuiește intimata și fiica lor au fost suportate strict din mijloacele sale financiare, fapt pentru care și susține că suma de 1133,60 lei/lunar o să asigure hrana necesară copilului, precum și celelalte produse/obiecte de igienă.

În această ordine de idei, a notat că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție. Or, dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (cauza Bellet împotriva Franței, § 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” (cauza Bellet împotriva Franței, § 36; cauza Nunes Dias împotriva Portugaliei).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 16 martie 2023.

Decizia motivată din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de avocatul Ion Cobîșenco, care acționează în interesele lui Ion Vacarencu, la 26 iunie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele cauzei (f.d.72).

Astfel, recursul declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, la data de 29 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 31 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatei Alexandra Placinta, copia recursului declarat de Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.91).

La data de 09 august 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.93), cât și prin intermediul poștei terestre (f.d.118), intimata Alexandra Placinta a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe (f.d.94/95; 97/98).

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Recursul declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, 29 iunie 2023, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

Din analiza recursului declarat rezultă că, Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 29 iunie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și anume lit. a) - nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și lit. c) - interpretarea eronată a legii, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ion Vacarencu, reprezentat de avocatul Ion Cobîșenco, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos